

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: УДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО
КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА НАВЧАЛЬНОЇ
ДОКУМЕНТАЦІЇ**

**Збірник
матеріалів IV-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

13-15 квітня 2022 року, м. Одеса

У Збірнику опубліковано матеріали IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації», яка проходила 13-15 квітня 2022 року на базі Одеської національної академії харчових технологій в умовах воєнного стану з причини російсько-української війни.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Богдан ЄГОРОВ	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор (Голова редакційної колегії)
Федір ТРИШИН	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник Голови редакційної колегії)
Надія ДЕЦ	директорка Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцентка
Любов ЛАНЖЕНКО	начальниця Навчального відділу НЦООП, к.т.н., доцентка
Оксана КРУЧЕК	начальниця Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцентка
Юрій КОРНІЄНКО	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦКТ, к.ф.-м.н., доцент
Валерій МУРАХОВСЬКИЙ	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Людмила РИЖЕНКО	методистка вищої категорії Навчального відділу НЦООП

Оргкомітет IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

ляють інформувати здобувачів як в груповому режимі, так і індивідуально, що для здобувачів додає їхньому спілкуванню з викладачем, куратором, тьютором, завідувачем кафедри, деканом більшої студентоцентрованості.

Слід означити, що напрацьовані позитивні практики консультативної підтримки здобувачів ще не знайшли широкого впровадження серед консультантів через певні психологічні бар'єри у впровадженні сучасних інформаційних і комунікаційних технологій. Тому означені практики слід популяризувати саме серед викладачів шляхом проведення з ними семінарів з традиційних віртуальних технологій, які досить легко на інтуїтивному рівні сприймають здобувачі у своїй переважній більшості.

УДК: 3.37.378

АКТУАЛЬНІСТЬ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ Й НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА ШЛЯХИ ЇЇ НАБУТТЯ

О.В. Коробкіна,

ВСП «Одеський технічний фаховий коледж ОНАХТ», м. Одеса

Вступ. «Освіта повинна бути випереджувальною, відповідати тенденціям розвитку суспільства.» [2,с.43] Згідно Програми діяльності Кабінету Міністрів України[1], цифровізація економіки є одним з ключових напрямків внутрішньої державної політики.

Розвиток цифрових навичок стає однією з найважливіших умов для розвитку цифрового ринку будь-якої країни, оскільки прямо або опосередковано пов'язаний з усіма сферами функціонування суспільства та економіки. [3, с.5]

Із збільшенням темпів розвитку цифрових технологій, впровадженням інноваційних рішень у всіх сферах суспільного життя виникає необхідність у підвищенні якості підготовки працівників для створення можливості модернізації економіки країни відповідно до сучасних вимог. [4]

Враховуючи швидкі зміни в суспільстві, вимоги до викладачів постійно оновлюються і потребують нових, більш складних наборів компетентностей. Поширення цифрових пристроїв, їх популярність серед здобувачів освіти призводить до потреби розвивати власну цифрову компетентність викладача.

Цифрова компетентність є наскрізною, що дозволяє здобувати інші компетентності (спілкування рідною та іноземними мовами; знання основ науки і техніки; культурна обізнаність тощо), а її розвиток є невід'ємною характеристикою сучасного конкурентоспроможного фахівця.

Постановка проблеми. З огляду на процес трансформації сучасної освіти, яка зумовлена змінами у світовій цивілізації, стрімким розвитком технологій, зростанням соціальної мобільності, актуальним є мотивація викладачів до розвитку і удосконалення їх цифрової компетентності. Законом України «Про освіту» визнано інформаційно-комунікаційну компетентність

як одну з ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.[4].

Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки серед інших загальнодержавних викликів, що стримують розвиток регіонів і держави в цілому, визначено низький рівень цифровізації регіонів і цифрової обізнаності. [5].

Перспективи розвитку освіти України та об'єктивна реальність сучасного світу вказують на актуальність оновлення системи освіти в цілому та педагогічних технологій і підходів формування цифрової компетентності педагогів, постає гостра необхідність модернізації професійної підготовки майбутніх фахівців.[6].

За даними LinkedIn Skills, визначені 9 найзатребуваніших професійних навичок у 2022 році: блокчейн, відеодизайн, хмарні обчислення, веб-аналітика, AI (штучний інтелект), UX-дизайн, розвиток бізнесу, партнерський маркетинг, онлайн-продажі.[7]

Цифрова компетентність викладача – це здатність раціонально, критично і безпечно у процесі професійної діяльності обирати, створювати та змінювати цифрові ресурси, керувати ними, захищати та поширювати їх, застосовувати у процесі навчання здобувачів освіти, розширюючи їх можливості та сприяючи формуванню їхньої цифрової компетентності [8, с. 29-33].

Ключова проблема у сфері формування нового типу компетенцій і нових форм підготовки, нових освітніх практик полягає в тому, що «...педагогічні й науково-педагогічні працівники самі мають володіти цією компетентністю на високому рівні...»[9, с.3]

Відсутність єдиного стандарту і вимог до цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників унеможливорює створення ефективної системи підготовки та підвищення кваліфікації з питань цифровізації на різних рівнях освіти, для різних типів закладів освіти.[9, с.10]

Основна мета. Сучасне покоління за усіма характеристиками відрізняється від попередніх поколінь саме через розвиток інформаційних технологій. Суттєвий відрив цифрового покоління у володінні сучасними інструментами є викликом цифрового суспільства і процесу цифровізації освіти, який необхідно враховувати в організації освітнього процесу та у професійному розвитку викладачам та керівникам освіти. [10, с.170].

Цифрові технології повинні бути вбудованими у всі сфери та галузі освіти, підготовку педагогів, освітню інфраструктуру, методологію (педагогіку) та навчально-методичні ресурси, а також лідерство, управління на всіх рівнях та у всіх секторах системи освіти.

Виклад основного матеріалу. За результатами дослідження в Україні було визнано 9 освітніх трендів, які є передумовою для підвищення мотивації викладачів до формування цифрової грамотності: STEAM-освіта, практико-орієнтоване навчання, персоналізація навчання та адаптивне навчання, гейміфікація, неформальна освіта, мобільне навчання, розвиток підприємницького, дослідницького і критичного мислення, зміна ролі викладача.[10 с.166].

Відповідно до виділених освітніх трендів виділяють інноваційні педагогічні технології та методи, використання яких дозволить слідувати сучасним вимогам до цифрової трансформації освіти, а саме, відеоблогінг, проектне навчання, робототехніка, мейкерство, сторітелінг, віртуальна, змішена, доповнена реальність, 3D принтинг та інші. [10, с.167]

Для впровадження в освітній процес зазначених інноваційних педагогічних технологій і методів доцільно сформувавши у викладачів навички використання цифрових інструментів.

«У зв'язку з відсутністю системного підходу розробки державної освітньої політики з питань впровадження цифрових технологій в освітній процес в повній мірі не формується цифрова компетентність, а ні під час підготовки майбутніх педагогічних кадрів, а ні при здійсненні ними професійної педагогічної діяльності, а ні під час підвищення кваліфікації педагогічних працівників»[13, с.], з метою усунення зазначених вище викликів та покращення рівня володіння цифровими компетентностями педагогічних й науково-педагогічних працівників, пропонуються такі шляхи набуття цифрової компетентності:

1. удосконалення та трансформація навчальних та робочих програм;
2. розробка електронних навчальних курсів у закладах освіти;
3. орієнтація на долучення зазначених трендів, технологій та інструментів для вирішення освітніх цілей дисциплін практичного, професійного і загального спрямування;
4. внутрішньовузівські заходи по підвищенню ЦК;
5. самоосвіта;
6. комерційні курси по ЦК (онлайн та оффлайн);
7. робота громадських та професійних педагогічних співтовариств по підвищенню ЦК та інше.

Для формування та підвищення якості цифрової компетентності викладача та здобувача освіти необхідно створити організаційно-педагогічні умови розвитку:

- достатній рівень технічного забезпечення;
- високий рівень цифрової компетентності викладачів ;
- впровадження ІКТ на різних етапах освітнього процесу майбутніх фахівців;
- постійний розвиток цифрової компетентності здобувачів освіти;
- запровадження системи заходів на рівні закладу освіти та/чи його структурного підрозділу, що заохочувало б учасників освітнього процесу до підвищення рівня їхньої цифрової компетентності.

Шляхи підвищення внутрішньої мотивації педагогічних й науково-педагогічних працівників до розвитку цифрової компетентності:

1. Пропагування та популяризація освітніх трендів, інноваційних педагогічних технологій та методів .
2. Залучення студентів до створення та виконання завдань з використанням цифрових інструментів.

3. Запровадження системи семінарів та майстер-класів щодо використання цифрових інструментів для певних завдань для роботи в Інтернеті; роботи з електронними документами; для візуалізації; управління проектами; роботи з мобільними пристроями; підтримки навчання; спілкування та обміну повідомленнями; наукової комунікації; забезпечення кібербезпеки; тощо.

4. Здійснення управління процесом навчанням.(наприклад, електронний журнал)

5. З боку керівників може бути запроваджена система заохочення викладачів, які підвищують рівень своєї ЦК, впроваджують інноваційні педагогічні технології та методи, спонукають студентів ефективно використовувати цифрові інструменти в освітньому процесі.

Висновки. У вирішенні цієї проблеми можуть сприяти заклади передфахової та вищої освіти, обласні методичні співтовариства, спеціальні організації, створені на базі Ради ректорів та Ради директорів та інші, які призначені для підвищення кваліфікації викладача шляхом підвищення педагогічної майстерності, вивчення, узагальнення і поширення інноваційного педагогічного досвіду.

«Ти лише до тієї пори здатний сприяти освіті інших, поки продовжуєш працювати над власною освітою...» А. Дістервег.

Перелік джерел посилання

1. Програми діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 р. № 471. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/471-2020-%D0%BF#Text>

2. Оксана Овчарук. Європейська стратегія визначення рівня компетентності у галузі цифрових технологій: рамка цифрової компетентності для громадян. – URL: [https://lib.iitta.gov.ua/724234/1/Рамка%20цифрової%20компетентності%](https://lib.iitta.gov.ua/724234/1/Рамка%20цифрової%20компетентності%20)

3. Цифрові компетенції як умова формування якості людського капіталу : аналіт. зап. / [В. С. Куйбіда, О. М. Петроє, Л. І. Федулова, Г. О. Андрощук]. – Київ : НАДУ, 2019. – 28 с.

4. Розпорядження Кабінету міністрів України. «Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з їх реалізації» від 03 березня 2021 р. № 167-р. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>

5. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 . Кабінет Міністрів України. Постанова від 5 серпня 2020 р. № 695, ст. 2155, Київ.– URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>

6. Т.Б. Прийдак, Л.В. Яловега, О.В. Лега, Т.Г. Мисник, С.П. Зоря, Розвиток цифрової компетентності як умова забезпечення конкурентоспроможності майбутніх економістів.//Інформаційні технології і засоби навчання, Том 73, №5.2019 – URL:

https://www.researchgate.net/publication/336951373_ROZVITOK_CIFROVOI_KOMPETENTNOSTI_AK_UMOVA_ZABEZPECENNA_KONKURENTOSPRO_MOZNOTI_MAJBUTNIH_EKONOMISTIV

7. LinkedIn Skills: 9 самых важных навыков в 2022 году/ Опубликовано Melany в October 2, 2021. – URL:<https://blog.waalaxy.com/ru/linkedin-skills-%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D1%83/>

8. Гаврілова Л.Г., Топольник Я.В. Цифрова культура, цифрова грамотність, цифрова компетентність як сучасні освітні феномени ISSN: 2076-8184. Інформаційні технології і засоби навчання, 2017, Том 61, №5.

9. Концептуально-референтна Рамка цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників. Проєкт. 2021. – URL: https://osvita.diia.gov.ua/uploads/0/2629-frame_pedagogical.pdf

10. Морзе Н.В., Василенко С.В., Гладун М.А. Шляхи підвищення мотивації викладачів університетів до розвитку їх цифрової компетентності. ISSN: 2414-0325. Open educational e-environment of modern University, № 5 (2018). – URL: <https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/download/164/241/>

УДК 347.771.3

ВИКОРИСТАННЯ БАЗ ПАТЕНТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

І.С. Дружкова,

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Пошук патентної інформації є важливим моментом, і багато великих компаній наймають фахівців з патентної інформації для підтримки своїх відділів інтелектуальної власності шляхом пошуку новизни винаходів, потенційних порушень патентів, ліцензування технологій та патентних судових процесів. Для цих кваліфікованих професіоналів існує багато спеціалізованих сервісів із додатковою вартістю передплати, зосереджених на патентних даних, таких як ThomsonReuters, Questel, LexisNexis, Minesoft та інших. Однак що є для тих, хто не є спеціалістом у цій галузі, але може час від часу шукати технічну інформацію, знайдену в патентах? Якщо ви студент, викладач, бібліотекар, чия роль включає пошук технічної/наукової інформації, навіщо вам шукати патентні дані? У цій роботі розглядаються причини та оглядаються деякі безкоштовні ресурси, які допоможуть вам це зробити.

Одне важливе застереження полягає в тому, що будь-які бізнес-рішення, засновані на результатах патентного пошуку, ніколи не повинні прийматися без участі кваліфікованого патентного повіреного, оскільки патенти - це не тільки технічні документи, вони також є юридичними документами.

Що в патенті? Патент, виданий у будь-якій конкретній країні, надає юридичні повноваження забороняти іншим робити, використовувати або

145	ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ Л.М. Сагач	317
146	ВПЛИВ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ СПРИЙНЯТТЯ СТУДЕНТАМИ ДЕЯКИХ ОБ'ЄКТІВ ТА ПОНЯТЬ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ ТА МАТЕМАТИЧНОЇ СТАТИСТИКИ А.В. Вітюк, Н.В. Нужна	319
147	КОНСТРУЮВАННЯ КОМПЛЕКСНИХ ЗАВДАНЬ З ФІЗИКИ О.Є. Сергєєва, С.Н. Федосов	322
148	ВИКОРИСТАННЯ АДАПТИВНОЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ М.М. Мадані, О.Л. Гаркович	324
149	ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ПРИ ВИРІШЕННІ КОМПЛЕКСНИХ ЗАВДАНЬ З ФІЗИКИ С.Н. Федосов, О.Є. Сергєєва	326
150	ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЗАСТОСОВУВАНІ НА ЗАНЯТТЯХ З «ІНЖЕНЕРНОЇ ГРАФІКИ» І.І. Шофул	328
151	ПІДВИЩЕННЯ ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОНАХТ ЗАСОБАМИ СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ С.В. Халайджі, Д.В. Болтоматіс, Т.В. Захлевська	330
152	ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОФІЗИЧНОГО ТЕСТУВАННЯ СПОРТСМЕНІВ ТУРИСТІВ Р.С. Яготін, Н.Г. Лаговська, Л.М. Цапенко	333
153	МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В.В. Немченко	336
154	ОГЛЯД НОВІТНІХ ОСВІТНІХ ТРЕНДІВ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ К.В. Георгієш	337
155	ОРГАНІЗАЦІЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ПОШУКУ ДОСТОВІРНИХ НАУКОВИХ ДЖЕРЕЛ ОНЛАЙН Т.С. Сугаченко, О.М. Кананихіна	339
156	КОНСУЛЬТАТИВНА ПІДТРИМКА ЗДОБУВАЧІВ ЯК НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА ЯКІСНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ І.М. Світий, С.О. Воїнова	342
157	АКТУАЛЬНІСТЬ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА ШЛЯХИ ЇЇ НАБУТТЯ О.В. Коробкіна, ВСП «Одеський технічний фаховий коледж ОНАХТ», м. Одеса	343
158	ВИКОРИСТАННЯ БАЗ ПАТЕНТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ І.С. Дружкова	347
159	ПОЗИЦІЙНІ ОСНОВИ МАРКЕТИНГОВОЇ СКЛАДОВОЇ	350

Збірник матеріалів IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції

«Забезпечення якості вищої освіти: підвищення ефективності використання інформаційних технологій у здійсненні освітнього процесу», 13-15 квітня 2022 р.